

SLOVENSKÁ CHEMICKÁ SPOLOČNOSŤ PRI SAV
Radlinského 9, 812 15 Bratislava 1, Slovenská republika
URL: <http://www.schems.sk>

Slovenský národný komitét IUPAC
predseda: Doc. RNDr. Milan Drábik, CSc.
e-mail: drabik@fns.uniba.sk, Tel: + 421 (0)904 017 463

**Slovenský národný komitét pre chémiu
Medzinárodnej únie pre čistú a aplikovanú chémiu (SNK IUPAC)**

**Zápisnica zo zasadnutia a Odborného seminára Slovenského národného
komitétu IUPAC (SNK IUPAC)**

Termín a miesto: 28. 05. 2024, 13.00 sekretariát SCHS, ZOOM meeting od 13.30.

Prítomní: Podľa Prezenčnej listiny.

Program:

1. **Kontrola zápisnice zo zasadnutia SNK IUPAC v r. 2023**

2. **ODBOBNÝ SEMINÁR SNK IUPAC**
 - 2.1. **Vedecká rada IUPAC** – nový orgán IUPAC, analýza a navrhnutie kľúčových aktivít ako aj zmien v štruktúre IUPAC; informácia, I. Lacík (volený člen rady), nadväzná diskusia s cieľom vygenerovať relevantné podnety SNK (ako NAO) pre aktivity vedeckej rady IUPAC
 - 2.2. **Gold Book IUPAC** – súčasný stav: [The IUPAC Compendium of Chemical Terminology](#), príprava reedície: RECs od r. 2007 -> IUPAC GoB projekty -> IUPAC divízie -> ICTNS -> Joint Subcommittee on the IUPAC Gold Book; info: M. Drábik, I. Lacík, nadväzná diskusia
 - 2.3. **Rozličné** – o. i. „GWB“, „Top 10“, „PAC“

3. **Aktuálne aktivity SNK IUPAC a IUPAC-u**
 - a. **SNK IUPAC, SChemS a mladí chemici** – dva „IUPAC Poster Prize Certificate“ na 75. zjazde chemikov
 - b. **Celosvetové raňajky žien chemičiek 2024 (GWB 2024)** – tradične v ÚPo SAV; por. Odborný seminár
 - c. **Pure and Applied Chemistry** – NOVINKA: vedecké a prehľadné články UŽ NIELEN na pozvanie; por. Odborný seminár
 - d. **Vedecká rada IUPAC** – por. Odborný seminár
 - e. **Personálne** – prerokovanie / schválenie návrhov
4. **Informácie o činnosti členov SNK**
 - a. Členovia SNK IUPAC/reprezentanti SK aktuálne v odborných orgánoch IUPAC
 - b. Krátke informácie reprezentantov SK o ich aktivitách ad a)
5. **Finančné otázky**
6. **Rozličné a diskusia**

Milan Drábik, predseda SNK IUPAC
Igor Lacík, člen Vedeckej rady IUPAC

Ad: 1

- D. Kordík bol prizvaný na toto zasadanie SNK IUPAC, v aktuálnom programe Odborného seminára informoval o aktivitách EURACHEM a EURACHEM-SK.
- „IUPAC Poster Prize Certificate“ na 75. zjazde chemikov – O.K. (M. Drábik), Rubrika o IUPAC Odporúčaní v ChemZi – O.K. (M. Drábik), Brožúra „Stručný prehľad záväzných názvosloví v chémii“ – je obsahovo pripravená, v štádiu doriešenia sú financovanie a vydanie, por. aj ad 6 v tejto zápisnici (V. Milata a M. Drábik).
- 52. GA IUPAC, Haag – i) GA a kongres IUPAC v r. 2029 v Prahe – spoločný návrh SK a CZ, O.K. ii) Nominácie reprezentantov zo Slovenska do vedeckej rady, divízií a komisií IUPAC – O.K., menoslov vid' ad 4. iii) PAC, Recenzie Technických správ a Odporúčaní IUPAC: vedeckému redaktorovi (J. Stohner) boli tlmočené námietky a návrh v zmysle diskusie na vlaňajšom zasadaní SNK: redakcia PAC „should / must pro-actively mediate“ vzťah autor(i) – recenzent(i) a mala by byť „more author-friendly“. Návrh je v redakcii PAC (aspoň sčasti) uplatňovaný (M. Drábik, J. Labuda).

Ad: 2 Seminár viedli a moderovali I. Lacík (v bode 2.1) a M. Drábik (v bodoch 2.2 a 2.3).

2.1

I. Lacík informoval o polročných aktivitách vedeckej rady IUPAC, predovšetkým on-line konzultácie o možných benefitoch „prístupu v zmysle core-vision-calls“ k reštrukturalizácii a aktivitám IUPAC. Návrh aktuálne diskutovanej verzie stanoviska vedeckej rady o vedeckých cieľoch IUPACu je nižšie tak, ako ho I. Lacík poskytol a komentoval.

Draft IUPAC Scientific Goal Statements: (17 April version)

IUPAC:

1. *Enables global scientific cooperation and collaboration in chemistry by:*
 - a. Creating a common language, including data standards, nomenclature, terminology and symbols, to enable digital and human communications,
 - b. Bringing together experts and governing bodies to agree on data / constants for common use,
 - c. Defining and providing technical standards in chemistry for our global profession.
2. *Provides a forum for interaction between Chemistry Organisations, Professional Societies and Industry Bodies to:*
 - a. Facilitate the exchange of best practice in chemistry and in chemistry education,
 - b. Support educational initiatives in data standards and management.
3. *Creates connections from chemistry to cognate disciplines and to educational communities to reach common objectives in key issues that cross scientific boundaries, including education and sustainable development, by:*
 - a. Support of outreach and engagement initiatives, notably those that contribute to the UN SDGs,
 - b. Liaison with key industry, science union, and NGO partners, to ensure a more sustainable future.

Vedecká rada IUPAC pripravuje návrh aj v konzultáciách s funkcionármi IUPAC vr. predstaviteľov divízií a odborných komisií IUPAC. Prvý centrálny výstup sa očakáva v júli t. r. Info a výzvy na spätné väzby príp. návrhy z národných orgánov IUPAC budú nadväzovať na tento výstup.

Vedecká rada pripravuje o. i. odporúčanie, aby vybrané aktivity IUPAC boli užšie špecifikované a zamerané, s vymedzenou dobou trvania. V tejto súvislosti členovia SNK v diskusii tlmočili I. Lacíkovi o. i. podnet, že práve proces reštrukturalizácie by mal vytvoriť adekvátny priestor (a motivovať kompetentných dobrovoľníkov) pre „challenging disciplines“, ako príklad: materials chemistry (vr. solid state chemistry, mechanochemistry).

2.2

Gold Book IUPAC, aktuálna verzia je prístupná na [The IUPAC Compendium of Chemical Terminology](#). Reedícia – jedna z aktuálne najkľúčovejších aktivít IUPAC, je pripravovaná postupnosťou krokov: *IUPAC Odporúčania od r. 2007* -> *IUPAC GoB projekty* -> *IUPAC divízie* -> *IUPAC ICTNS* -> *Joint Subcommittee on the IUPAC Gold Book* -> *zaradenie nových a redefinovaných pojmov do GoB*. Informáciu stručne podal M. Drábik, prítomní členovia SNK ju vzali na vedomie.

2.3

- GWB, Top 10, PAC - pozri inde.

- D. Kordík – predseda EURACHEM-SK, predložil info o histórii a aktuálnych aktivitách EURACHEM a EURACHEM-SK. Popri špecializovaných seminároch sú jedným z výstupov aktivít EURACHEM-SK preklady GUIDES EURACHEM. Diskusia ukázala, že v príprave prekladov do slovenčiny je vhodný priestor pre spoluprácu SNK IUPAC a EURACHEM-SK v budúcnosti. D. Kordík bude pre členov SNK oblasti možných spoločných aktivít aktualizovať pri konkrétnych PRÍRUČKÁCH (GUIDES). Prítomní sa ďalej zhodli na odporúčaní, aby sa terminologicko-názvoslovná problematika v PRÍRUČKACH konzultovala s Názvoslovnou komisiou SChemS.

Ad: 3

3 a) IUPAC Poster Prize; por. ad 1 – Kontrola zápisnice 2023.

3 b) GWB; Aktivita IUPAC Celosvetové raňajky žien pracujúcich v chémii (Global Women Breakfast) sa stala pravidlom na ÚPo SAV, v.v.i. Kolegyne na Ústave polymérov majú ambíciu a záujem pokračovať s touto aktivitou aj v budúcnosti. Členovia SNK IUPAC vyslovili poďakovanie a podporu.

3 c) PAC (Pure and Applied Chemistry, oficiálny časopis IUPAC); Vedecké a prehľadné články redakcia časopisu prijíma UŽ NIELEN na pozvanie. Info a kontakt nájdú potenciálni/e autori/ky v [PAC invites your submission - IUPAC | International Union of Pure and Applied Chemistry](#) .

3 d) vedecká rada IUPAC; por. ad 2 – *ODBORNÝ SEMINÁR SNK IUPAC*.

3 e)

- ✓ **Noví členovia SNK IUPAC:** Do stanoveného termínu, ani do dňa konania tohto zasadnutia neboli podané žiadne návrhy na nových členov.
- ✓ **Návrh a voľba nového predsedu SNK IUPAC:** V období od ostatného zasadnutia vyvinul SNK IUPAC aktívnu snahu o riešenie, aj v spolupráci s predsedníctvom SChemS. Na aktuálnom zasadnutí **M. Drábik predložil návrh na voľbu Prof. R. Oriňakovej do funkcie predsedníčky SNK IUPAC** (po predchádzajúcich diskusiách R. Oriňakovej a M. Drábika, a po jej súhlase s kandidatúrou). Po diskusii prítomných sa uskutočnili voľby. **Volieb sa zúčastnilo 16 členov SNK IUPAC** prítomných na zasadnutí, s výsledkom: **15 hlasov „za“, 1 hlas „zdržal sa“**. **Prof. R. Oriňaková bola zvolená za predsedníčku SNK IUPAC, a to s platnosťou od 1. 6. 2024**. S cieľom zabezpečiť kontinuitu práce a aktivít SNK IUPAC M. Drábik preberá od 1. 6. 2024 funkciu podpredsedu SNK IUPAC (na obdobie do r. 2027). M. Drábik odovzdá do januára 2025 R. Oriňakovej know-how a kľúčovú agendu. M. Drábik bude v priebehu rokov 2025 – 2027 vo funkcii podpredsedu spolupracovať s R. Oriňakovou.

Ad: 4

- ✓ **Chemici zo Slovenska v divíziách, komisiách a centrálnych orgánoch IUPAC, výpis z „election rosters“ 2024-2025:**

Name	Division/Committee	Status, Term	NAO
Renáta Oriňaková	div. I – Phys & Biophys Chem	TM, 2024-2025	Slovakia
Lukáš Krivosudský	div. II – Inorg Chem	AM, 2024-2025	Slovakia
Igor Lacík	- div. IV – Polymer - Science Board	President, 2024-2025 Elected Member, 2024-2025	Slovakia Slovakia
Ján Labuda	div. V – Anal Chem	Emeritus Fellow	Slovakia
Lubomír Švorc	div. VII – Chem & Human Health	NR, 2024-2025	Slovakia
Milan Drábik	ICTNS Stand Comm	TM, 2022-2025	Slovakia

- ✓ **Krátke info od SK-reprezentantov**

- **Renáta Oriňaková:** Titulárna členka (TM) v divízii I IUPAC – Fyzikálna a biofyzikálna chémia.

- 17.11.2023 sa konal IUPAC Division I Online Meeting: v programe bola predovšetkým správa o činnosti divízie, rozpočet a bežiacie projekty, nominácie do Advisory Board, aktualizácie Gold Book a Green Book.
- 28.2.2024 informácia o možnosti publikovať v časopise Pure and Applied Chemistry (PAC) aj nevyžiadané príspevky pre členov IUPAC, s výnimkou oficiálnych IUPAC Recommendations and Technical Reports.
- 19.3.2024 sa konal IUPAC Division I meeting (online): v programe bola informácia o publikovaní skrátenej verzie 4. edície Green Book (<https://books.rsc.org/books/edited-volume/2097/Quantities-Units-and-Symbols-in-Physical>), plná verzia je pred dokončením a bude publikovaná ešte tento rok, pripravuje sa už 5.edícia; ponuka pre členov Div.I na zapojenie sa do prípravy Gold Book; informácie o bežiacich projektoch a konferenciách.
- Do 17.4.2024 bolo možné zasielať nominácie na „Top Ten Emerging Technologies in Chemistry“ na rok 2024.
- 23.7.2024 o 10.00 sa bude konať IUPAC Division I meeting (online).

- **Milan Drábik:** titulárny člen (TM) Medzidivíznej komisie pre terminológiu, názvoslovie a symboly (ICTNS) IUPAC.

- Aktivity TM v ICTNS: i) účasť na koordinácii procesov aktualizácií pojmov a ich definícií v IUPAC Gold book. ii) recenzent početných rukopisov Doporučení a Technických správ IUPAC pripravovaných na publikovanie v PAC.
- Hlavný riešiteľ projektu "GOLD BOOK UPDATE OF TERMS FOR INORGANIC CHEMISTRY", (project 2020-022-1-200), riešiteľská skupina ukončila na svojom zasadaní v priebehu G.A. IUPAC štyri časti návrhu „*entries/Gold book terms (new or updated) relevant of Division II*“. Tieto boli po dopracovaní odovzdané divízii IUPAC anorganická chémia, a jej prostredníctvom aj ďalším relevantným divíziám IUPAC.
- Autor (korešpondujúci) IUPAC Odporúčenia "Definition of materials chemistry", súvisí s projektom 2020-022-1-200. Text odporúčenia je v štádiu „Provisional Recommendation“, por.: *Chemistry International April-June 2024, 35, [Definition of Materials Chemistry \(degruyter.com\)](#) a [Definition of materials chemistry - IUPAC | International Union of Pure and Applied Chemistry](#)* .
- Spoluriešiteľ projektu "Survey of Definitions and Use of Common Solid-State Chemistry Terminology", (project 2015-002-x, R. Macaluso, Chair).
- Navrhovateľ, a pre príslušné orgány IUPAC kontaktná osoba, ocenenia „IUPAC poster prize certificate“ pre mladých chemikov na Zjazdoch chemikov.

- **Lukáš Krivosudský:** Associate member (AM) v divízii II IUPAC – Anorganická chémia.
 - Podiel na aktivitách pracovnej skupiny projektu IUPAC "GOLD BOOK UPDATE OF TERMS FOR INORGANIC CHEMISTRY", (project 2020-022-1-200).
 - Spoluautor rukopisu IUPAC Odporúčenia "Definition of materials chemistry", súvisí s projektom 2020-022-1-200, text odporúčenia je v štádiu „Provisional Recommendation“ por: [Definition of materials chemistry - IUPAC | International Union of Pure and Applied Chemistry](#) .

Ján Labuda: Titulárny člen (TM) a Emeritus Fellow v divízii V IUPAC – Analytická chémia

- Vedúci projektu „Electroanalytical flow through systems for monitoring of biologically and electrochemically active species“ (2023-010-2-500).
- Člen projektu 2019-039-3-500 „A review of current status of analytical chemistry education“.
- Reprezentant divízie v Committee on Chemistry and Industry (COCI).
- Reprezentant divízie v DAC-EuChemS.
- Pravidelný oponent návrhov projektov divízie.

- **Igor Lacík:** Titulárny člen (TM) a prezident v divízii IV IUPAC – Polyméry, člen Vedeckej rady IUPAC (Science board), člen výboru na posudzovanie projektov (Project committee)

- Vedenie divízie.
- Účasť na činnosti Vedeckej rady, v súčasnosti aktivity hlavne v smere potenciálnej reštrukturalizácie IUPAC.
- Posudzovanie projektov divízie ako aj medzi-divíznych projektov týkajúcich sa polymérnej divízie a celkovo IUPAC.
- Činnosti spojené s prípravou GA a WCC IUPAC v Prahe v r. 2029 (v pozícii scientific co-chair).

- **Ľubomír Švorc:** Národný reprezentant (NR) v divízii VII IUPAC – Chémia a ľudské zdravie

- Posudzovanie projektov divízie“ 1. Glossary of terms, quantities and units used in photodynamic medicine and related fields (Prof. Francesca Giuntini, Chair), 2. How Organic and Biomolecular Chemistry can impact on Human Wellness and Environmental Sustainability (Prof. Cristina Nativi, Chair).
- Účasť na kombinovanom – prezenčnom aj on-line stretnutí: IUPAC Division VII Meeting and associated project meetings, May 18-19, 2024, Bio-Innovation Centre, Cambridge Science Park, Cambridge, UK (Ľ. Švorc sa zúčastnil on-line formou).
- Spoluriešiteľ IUPAC projektu č. 2023–010–2–500: „Electroanalytical flow through systems for monitoring of biologically and electrochemically active species“ (prof. Labuda, zodpovedný riešiteľ) – doposiaľ 2 výstupy v 2024 v podobe karentovaných publikácií z pracovnej skupiny prof. Švorca:
 1. M. Haššo, A. Kekeľáková, M. Hanko, Ľ. Švorc: Powerful analytical platform toward diazepam determination in pharmaceuticals and alcoholic drinks based on batch injection analysis coupled with adsorptive stripping voltammetry; *J. Electrochem. Soc.* 171 (4), 047517 (2024).
 2. P. Gemeiner, O. Sarakhman, M. Hatala, A. Ház, P. Roupcová, T. Mackuľak, J. Berek, Ľ. Švorc: A new generation of fully-printed electrochemical sensors based on biochar/ethylcellulose-modified carbon electrodes: Fabrication, characterization and application in electroanalysis; *Electrochim. Acta* 487, 144161 (2024).

Ad: 5

- ✓ IUPAC národné členské: Faktúra „Slovak national subscription, 3530 USD“ bola doručená emailom 14. 5. 2024. So sprievodným listom bola zaslaná na Odbor medzinárodnej spolupráce P SAV a Ú SAV. Spätná väzba: „ ... *Týmto potvrdzujem prijatie faktúry, ktorá bude postúpená na úhradu. Ďakujeme za spoluprácu. ...*“

- ✓ Dotácia pre SNK v rámci „projektu“: Schválené 2 × 100 EUR, na účely podľa návrhu v projekte s CHÚ SAV, v.v.i. schválenom KSVS na rok 2024.

Ad: 6

- ✓ Európska asociácia analytických laboratórií EURACHEM a EURACHEM-SK; Ing. D. Kordík - predseda, prijal pozvanie na zasadanie a seminár. Jeho informácia o misii a aktivitách, ako aj obojstranné podnety z diskusie k možnej spolupráci boli jedným z bodov Seminára, por. v bode 2.2 tejto zápisnice.
- ✓ V. Milata: Dopĺňujúca info o súčasnom stave finančného krytia nákladov na vydanie brožúry „Stručný prehľad záväzných názvosloví v chémii“; brožúra je pripravená a bude vydaná v gescii SNK IUPAC a SChemS, vydanie finančne taktiež podporia PriF UK, CHÚ SAV, v.v.i., možnosť finančnej podpory FChPT STU je podmienená zaradením vydania do Edičného plánu a s tým súvisiacimi podmienkami.
- ✓ V. Milata, P. Šimon, M. Drábik: Doplnenie brožúry „Stručný prehľad záväzných názvosloví v chémii“ v budúcnosti aj o „Concise summary of Quantities, Units and Symbols in Physical Chemistry“ ([GreenBook Summary 4page EN.pdf](#), [untitled \(iupac.org\)](#)) a o preklad do slovenčiny.
- ✓ I. Lacík, L. Švorc: Tlačová správa o úspešnosti spoločného návrhu českých a slovenských chemikov na konanie GA IUPAC a kongresu IUPAC v r. 2029 v Prahe. Slovenskú verziu tlačovej správy pripraví do 30. 6. 2024 a jej nadväznú distribúciu ako na chemické pracoviská tak aj do tlačových kancelárií na Slovensku zabezpečia menovaní.
- ✓ I. Lacík: Informoval o jednej z aktivít IUPAC divízie Polyméry - mnohojazykový Slovník výrazov názvoslovía polymérov. Požiadal o nomináciu kolegu/yne, ktorý/á by v tejto aktivite zabezpečoval/a tvorbu slovenskej verzie. Aktuálne doriešia I. Lacík a M. Danko.
- ✓ I. Lacík a ďalší.: Slovo „komitét“ v našom názve sa zdá byť nevhodné / prekonané. Existuje niekoľko možností zámény (výbor - komisia - skupina – rada -). Otázka nožnej zmeny ostala otvorená.